

vaage over, at der blev givet en tilsvarende Forøgelse af Lønnen, og med Hensyn til Lønninger er Skoleloven af 1814 jo aldrig blevet fuldført.

Foruden dette, at Skolelærerne ere tarvelig afslagne, og at det er et bybefuldt Spørg, er der i de senere Aar kommet noget andet til, som jeg ikke her skal undlade at nævne, og det er, at der er brugt, efter min Mening i alt Fald, en uretfærdig Mistænkeliggørelse over for den danske Lærerstand, nemlig ved det Cirkulære, som blev udstedt til Skoledirektionerne, og videre gennem Præsterne til Lærerne, om deres Forhold uden for Skolerne, særlig med Hensyn til Udbøvelsen af deres politiske, borgerlige Retigheder. Det er det saakaldte Mundkurvs-provisorium. Jeg kan ikke forstaa, hvorfor man der har fulgt denne Regel: En for alle og alle for en. Det kan være i sin Orden, at de, der have lukket Munden for højt op og have taget Ordet der, ikke burde undgaa Straf, men jeg har ikke kunnet finde det i sin Orden, at der blev udstedt et saadant Cirkulære, som ramte alle Lærere til Hobe eller kunde ramme dem alle til Hobe. Det har jeg ikke fundet nogen Grund til, og jeg har ikke forstaaet det. Saa vidt jeg ved, er dette Cirkulære ikke hævet endnu, og jeg har ikke kunnet forstaa, hvorfor det skal blive ved at gælde. Desuden er det en bitterlig Kendsgerning, at denne saakaldte Mundkurv var saa løjerlig lavet, at man godt kunde tale til højre Side, men blot ikke til venstre. — Men som sagt, jeg vilde gerne til Slut udtale det Dulle, at denne Lov maatte blive vedtagen, fordi jeg tror, at den kan hjælpe til, at vi saa en bedre uddannet Lærerstand, men ogsaa ønske, at der til enhver Tid vil blive vaaget over, at den ikke skal hindre det, den dog er givet for at fremme, og det kan den gøre, dersom den ikke bliver brugt til at fremme Tilgangen af gode Kræfter til den danske Lærerstand.

Formanden: Ja, det ærede Medlems sidste Bemærkninger om Cirkulæret høre jo egentlig ikke hjemme i denne Sag.

Den ærede Ordfører har Ordet.

Ordføreren (Bjerre): Naar man fra den Side i Udvalget, som jeg tilhører, er gaaet saa vidt med Hensyn til de bestaaende Institutters Anerkendelse og med Hensyn til at give dem Dimissions- og Eksamensret og en ret betydelig Understøttelse, saa er det, fordi vi have været af den Formening, at hvilke Betæneligheder der end kan være ved flere af disse private Institutter, baade med Hensyn til Optagelsesprøven, som vel

aldrig vil blive synderlig streng der, ved Lærerkæfter, Metode og paa andre Punkter, vil det dog ganske sikkert herefter i det hele og store blive bedre, end det er i Øjeblikket med Privatistvæsenet. Men deraf følger jo saa ogsaa, at hvis det høje Ting her nedenunder mod Forventning ikke vil være med til det, der er udtalt i Lovforslagets § 8, ikke vil være med til at sætte en alvorlig Stopper for Privatistvæsenet, være med til at kræve virkelige Garantier for, at dette i Fremtiden kun bliver Undtagelser og ikke Reglen — hvis altsaa Folketinget ikke vil gaa med til dette, som ogsaa for mig er Hovedpunktet i Lovforslaget, saa staa vi jo selvfølgelig frit igen. Det har jeg allerede antydet ved 2den Behandling, og det finder jeg det rigtigst at sige her som Afkedsord om Lovforslaget, at saa føle vi os ikke bundne ved disse store Indrømmelser, vi have gjort de private Seminarier. Som Regel undergaa de Lovforslag, som sendes herfra ind til det andet Ting, jo en ret betydelig Forandring. Det finder jeg nu ganske naturligt, det er der i og for sig ikke noget at indvende imod. Vi have nu troet, at det vilde være gavnligt for denne Sag, i alt Fald for en hurtig Gennemførelse af den, at vi søgte at enes herom fra alle Sider, at vi altsaa her straks gjorde de Indrømmelser, som i det hele taget skulde gøres. Om det nu har været en klog, en praktisk, en snild Fremgangsmaade, er jeg ganske vist noget i Tvivl om, men vist er det, at da vi nu en Gang ere gaaede denne Vej, maa det høje Folketing vide, at der er ikke synderligt at forandre ved dette Lovforslag, hvis det skal blive til Lov; ikke meget; med Hensyn til Bøgespørgsmaalet maaste en lille Smule, men i øvrigt ikke meget, navnlig intet som helst ved § 8. Folketinget maa altsaa ved denne Lejlighed vise den Resignation, at det tager Loven omtrent, som den kommer fra os. — Den ærede 2den Landstingsmand for 11te Kreds (Th. Nielsen) udtalte ved 1ste Behandling, at det maaste vilde være heldigst, at Lærermødet til Sommer fik Sagen under Debat. Jeg tror ikke, at han længer har denne Opfattelse, og jeg er ganske vist ogsaa af den modsatte Mening; jeg tror, det vil være meget uheldigt. Selve Lovforslaget vil der ikke rejse sig en Stemme imod, ingen Skolemand vil træde op imod selve Grundlaget i Lovforslaget. Hvad der kunde blive Tale om at strides om, var, at man fra den ene Side vilde sige, at Privatseminariene have faaet for meget, og at paa den anden Side nogle enkelte af dem, som ikke have faaet noget,